

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

O[mn]es creature detestant[ur] acidiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De pctō Acidie

Tuscula. questio. ait. Acidia est pigritia et fatigatio animi qua quis bonū in choatū cōsummare fastidit. Sexta filia acidie dicitur euagatio mētis circa illicita. Cū em̄ acidiosus a licitis et spūalib; abstinet quasi ea vilitatē et p̄tēs tūc spūali gaudio destituit in reb; exteriorib; et illicitis solationē q̄rit: in eis q̄tē h̄re volēs. Vñ Greg. ait. Acidiosus nō h̄ns in se vñ letet q̄rit foris. sicut ille q̄ nō p̄t gaudere de spūalib; delectatiōib; ad corporales se trāsserunt. Ad euagationē autē mētis p̄tinet octo. scz octositas: somnolētia: importunitas: mētis inquietatio: corpor: instabilitas: verbositas: curiositas. Que Irido. i libro de summo bono dicit oriri ex acidia. Vide sanctū Tho. in. ij. q. xxxv. ar. iij. in respōsione ad terciū argumentū. Nota q̄ ista euagatio mētis quādoq; est particularis et certā habet materiā: et sic p̄uenit om̄ib; vitijs. Quādoq; est generalis et incerta: et hec est p̄tē euagationis acidie. Ille em̄ q̄ est absorptus tristitia q̄ nō habēs in se vnde delectet vagat ad om̄ia querēs requiē delectationis et nō inuenit: quia in bonis fallacib; nō inuenitur vera quies. Ideo ex tali euagatione plerūq; afficit tedio vite p̄sentis: tuxta illud Job. x. cap. Cedet animā meā vite mee. Et David in psal. ait. Dormitauit anima mea p̄ tedio. Quod quidē tediu est quedā tristitia animi ex miserabili vita istius mundi. Et ideo quādoq; ista tristitia procedit ex desiderio celestis patrie et dei amore cōsiderādo q̄ dulce sit q̄ suauē: q̄ velle videre deū: eo frui: sanctorū angelorū agmīnib; interesse: ad que om̄ia obtinēda creatus est. Et ecōtra: q̄ta obscuritas mētis sit ignorare creatorē suū: q̄ graue periculū: q̄ta impuritas: q̄ta instabilitas cordis: q̄ta ingratitude p̄ tot ac tātis beneficij receptis. Bona est talis tristitia: laudabilis et meritoria. Hoc tediu se habere ostēdebat David. qui in psalmo ait. Heu me q̄ incolatus meus prolongatus est. Et Paulus q̄ dicebat. Eupio dissolui et esse cū chr̄o. Sed si homo haberet tediu de vita p̄sentis: aut quia nō habet illā prosperitatē quā veller: aut illos honores vel diuitias vel voluptates quas cupit. Et parit cū audiat vel videt alios prosperari vel honorari vel ditari ex hoc tra cōtristat q̄ veller nō viuere: negligens seipsum et p̄ priam cōditionē. Cum autē ita deijct mēte vel ratione deliberata: appetit totū illa mūdo vel se nō fuisse natum: vel quasi animal brutum affectat mori quacūq; morte: et ierā in malo statu anime. Tale tediu est acidia mortalis et grauisimum peccatum: nec seruus dei habet vnq; tale tediu. Unde Sapientie. v. ij. capitulo dicitur sic. Non enim habet amaritudinem conuersatio illius: nec tediu conuictus illius: sed leticiam et gaudium. Et nota q̄ loquitur de vera sapientia cum qua conuersatur et viuūt qui dei gratiam habet. Mundi autem amatores qui illa carent dicunt id quod scribitur Sapientie. ij. capitulo. Exiguū et cum tedio est tempus vite nostre et non est refrigerium in fine hominis: et non est qui agnitus sit reuersus ab inferis: quia ex nihilo nati sumus: et post hoc erimus tanq̄ nihil fuerimus. Ideo ad vitandum hoc tediu dicunt qd sequit in eodē capitulo sic. Venite ergo et fruamur bonis q̄ sunt: et vitamur creatura tanq̄ in iuuentute celeriter: vino precioso et vnguētis nos impleam; et nō pretereat nos flos temporis. Coronem; nos rosis anteq̄ marcescāt nullo pratum sit quod nō pertranscat luxuria nostra: vbiq; relinquamus signa leticie: quoniam hec est pars nostra: et hec est fors nostra. Hec ibi. Ex dictis patet de filiab; acidie.

Tristitia
laudabilis.

Tristitia
vituperabilis.

Omnes creature detestantur acidiam.

Omnesque creature detestantur omnes creature que sub quattuor generibus comprehenduntur. Primo creature intellectuales: ut sunt angeli:

archangel/ pncipat/ potestates/ vrutes/ dñatones/ throni/ cherubin/ z seraphim: q̄ nūq̄ a volūntis laudib/ q̄scūt. s; incessabili voce. pclamāt. scūs scūs sanctus dñs de⁹ sabaoth. Et Job. xxxvij. c. ait dñs. Ubi eras cū me laudaret sicut astra matutina z iubilaret oēs filij dei. i. angeli q̄ dicunt filij dei z astra matutina: q; a pncipio fuerūt creati cū celo empīreo ante distinctōē elemētōz. Et q; teste Fīdoro angeloz nomē officij est: nō nature. Ideo angeli oia officia dñi utne puidēte celerī obediētia pficiūt. Uñ Fīdor⁹ in li. j. de sumo bo. c. xij. dicit sic. Boni autē angeli ad ministeriū salutis humane deputati sūt: vt curas administrēt mūdi: z regāt oia iussu dei. testāte aplo. Nōne oēs inq̄t sūt administratoz spūs in ministeriū missi p̄ eos q̄ hereditare cupiūt salutē. Hec Fīdor⁹.

Secūdo creature sensibiles detestāt acidia. Uñ apes/ aranee/ formice z cetera vilissima aialia arguūt torpore: pigr̄tā: ociositatē ad desidā hoīs. Hinc salomon. puer. vj. c. ait. Uade ad formicā o piger: z p̄sidera vias ei⁹ z discē sapiāz: q̄ cū nō habeat ducē z p̄ceptōz: nec pncipē: parat in estate cibū sibi z cōgregat in estate qd̄ comedat: vsq; q̄ piger dormis/ qñ p̄surges a somno tuo. Hec Salomon. Sup q̄ textu dñi hīero. pla notabilia scribit i. j. li. sup pabolā salomonis: sic dicit: Hinc vocātē hortat quē q; vt si ad alios erudiēdos nō sufficit salte curā agere nō negligat. z si sapiāz docēdi neq̄t ab hoīe discere v̄ opari: scilicet tū discat a formica. Formica dicit strenu⁹ q̄sq; z puidus opari⁹ q̄ in p̄nti vitave. luti in estate fruct⁹ iusticie q̄s in eternā recipiat sibi recōdit. Et subiūgit Hiero. sic. Si carillū aial pncipe carēs z rōnis expers: natura duce sibi puidet i posterū: mltomagis tu ad imaginē dei p̄ditus ad videndā ei⁹ gl̄iaz vocat⁹ doctor magisterio adsur⁹: ipm cōditōrem hīs ducē. debes in p̄nti bonoz opoz fruct⁹ cōgregare q̄bus in eternū viuas in futuro. Hec em̄ vira in eo messi cōparat et estati: q̄ nūc inter ardōres tētationū: tps est colligēdi futuroz merita p̄mōz. Et dies iudicij: h̄yemis siml̄at fr̄igorib/ q; tūc n̄m̄iz nulla relinq̄t facultas p̄ vira laborādī: s; tū cogit q̄sq; de horreo p̄isce actiōis qd̄ recōdidit p̄ferre. z infra subiūgit. Usq; q̄ inq̄t dormis in vicij qñ potes resurgere ad bñ opandū q̄ noxio torpore dep̄ssus sp̄ dicit. Paululū adhuc tacebo: z sic postea penitendo resurgā. Sit nāq; vt te semp differēte opus bonū repēte iudex q̄ mala facta tua puniat adit. h̄ est em̄ qd̄ seq̄t. Et ventat tibi q̄si viator egestas z paup̄es q̄si v̄l armat⁹. Hec hīero. Tertio acidia detestāt creature h̄ites aiaz vegetabile vt plāte z arbores q̄ p̄tinue crescēdo ad q̄titatē magnā puenire conant. Sustinet tū mltā aduersa fr̄igora/ grādines/ ventos/ h̄yemē/ z intēperie aeris imo singlis annis auferūt ab eis folia/ flores/ fruct⁹/ nec p̄ h̄ desistūt qñ habita oportunitate laborādī opant fructificādo aut germinādo. Fō flante zephyro frōdescūt silue z praravirescūt. hinc p̄ os p̄itat⁹ dicit nobis Dat. vj. c. Cōsiderate lilia agrī quō crescūt. Dico aut vob q̄ nec Salomō in omī gl̄ia sua cooper⁹ ē sic vnū ex istis. sup q̄ textu dñi hīero. in. j. li. sup Dat. dicit sic. Et reuera Qd̄ sericeum: q̄ regum purpura: Que pictura texturicū pōt florib/ comparari: Quid ita rubet vt rosa: Quid ita cādet vt liliū: Utiole vero purpurā nullo superate murice oclōz magis q̄ sermonis indictū est. Hec Hiero.

Sol luna z astra acidia detestant.

Quarto acidia detestant creature inaniare: sic sol: luna: z astra. Que cōtinue radios claritat⁹ sue sup nos diffundūt: nec vnq̄ q̄scūt: sed assiduo moru sphaeras suas ab oriente in occidentē discurrūt. Elere mirabile est videre sollicitudinē corporoz celestū. P̄cipue autē solis q̄ cū sit octies maior tota terra z fons totū luminis p̄tinue reuertit ad orientē: z flectit in occidentē: lustrās corpa supiora z inferiora. hinc Salomō Eccl̄s. j. c. dicit sic. Quis sol z occidit: z ad locū suū reuertit ibiq; renascēs: gyrat p̄ meridie z flectit ad aquilonem lustrās vniuersa in circuitu p̄git spūs: z in circulos suos reuertit. hec ibi. Sup

Secūdo.

Tertio.